

מתניתין:

אבל, אם קידשה כשהיא פיקחת, ונשתמית תחתיו — לא יוציא!

החלק הראשון —

היות ותיקנו חכמים שישאירנה תחתיו, כדי שלא ינהגו בה מנהג הפקר עקב היותה שוטה.

אך אם קידש אשה בהיותו פיקח, ואחר כך נתחרש הוא, או נשתטה — אינו מוציאה עולמית!

היות ואין גירושו כשהוא חרש ושוטה, שאז הוא חסר דעה, יכולים להוציאה מקידושו הגמורים, שעשה בה בהיותו פיקח.

ג. אמר שאל רבי יוחנן בן נורי: מפני מה האשה שנתחרשה אחר נשואיה יוצאה, ואילו האישה שנתחרשה לאחר שנשא אשה אינו מוציא אותה?

אמרו לו חכמים: אינו דומה האישה המגרשת לאשה המתגרשת —

לפי שהאשה יוצאה לרצונה ושלא לרצונה. ולכן גם חרשת יכולה להתגרש.

ואילו האישה אינו מוציא אלא לרצונה. ורצונה של חרש אינו נחשב רצון, היות ואין דעתו דעה גמורה.

ד. העיד רבי יוחנן בן גודגדא על החרשת שהשיאה אביה בהיותה קטנה, שקידושין שקידשה אביה הם מן התורה, שהיא יוצאה בנט אפילו לאחר שגדלה ויצאה מרשות אביה לקבלת גיטה, והיא מקבלת את גיטה בעצמה [ובקטנותה אביה מקבל גיטה

דיני קידושין וגירושין של חרש וחרשת.

א. חרש שנשא פיקחת, בקידושין שתקנו לו חכמים, ופקח שנשא חרשת, בקידושין שתקנו לה חכמים —

אם רצה להוציא את אשתו בגט — יוציא, שתיקנו חכמים שיוכל אפילו חרש להוציא את אשתו בגט, מהנישואין שתיקנו לה חכמים.

ואם רצה לקיים אותה תחתיו — יקיים.⁽²⁾

ומבאר המשנה כיצד הפיקח מקדש חרשת, וכיצד החרש מגרש פיקחת —

כשב שהוא, החרש שנשא פיקחת או הפיקח שנשא חרשת, כונס את אשתו ברמיזה, שרומז לה באצבעו⁽³⁾ עד שמתרצית להתקדש לו — כך הוא מוציא אותה בגט, שנותן לה ברמיזה, שרומז לה באצבעו שכוונתו לגרשה בנתינת הגט.

והיינו, שוים הם קידושין וגירושין שנעשים כאשר אחד מבני הזוג הוא חרש, שבשניהם נעשה הדבר ברמיזה.

ב. פיקח שקידש את אשתו כשהיא פיקחת, ונתחרשה תחתיו — יוציא אותה בגט, אם ירצה, לפי שבגט צריך רק את דעת הבעל, ולא את דעת האשה.

3. רש"י. והראשונים ביארו שהרמיזה היא מעשי ריצוי והוכחה.

2. אין חידוש בכך, ונאמר במשנה אגב שנשנה התנא אם רצה להוציא יוציא. תוס'